

Інформаційна листівка

Маки: символи пам'яті

(до 80-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні)

Законом України “Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років” в Україні встановлено День пам'яті та примирення 8 травня. Україна підтримує традицію святкування 8 та 9 травня в європейському дусі пам'яті та примирення. Для заходів, приурочених до цих дат на державному рівні з 2014 року використовується новий символ – червоний мак.

Мак – символ пам'яті у світі

У світі червоний мак початково був символом пам'яті жертв Першої світової війни, а згодом став символізувати вшанування жертв усіх збройних конфліктів, починаючи з 1914 року. Найширше його використовують в англomовних країнах Британської співдружності в День пам'яті полеглих (Remembrance Day, щороку 11 листопада). Поширення символу маку як квітки пам'яті пов'язують з віршем канадського військового лікаря Джона МакКрея "У полях Фландрії "(1915). Ця поезія починається словами:

*«В полях фламандських квітне мак
Поміж хрестів – скорботний знак
Про нас»*

Ці рядки набули надзвичайної популярності у світі, і під їх враженням американська професорка Мойна Майкл, працівниця Християнської асоціації молодих жінок, активістка гуманітарних товариств часів Першої світової, написала вірша «Ми збережемо віру», в якому обіцяла носити червоний мак в пам'ять про загиблих. Саме Мойні Майкл в листопаді того ж року причепила

червоний шовковий мак на пальто. У 1920 р. Національний Американський легіон прийняв маки в якості офіційного символу, а у 1921 р. червоні маки стали емблемою Королівського Британського легіону. В Польщі червоні маки є символом перемоги 11-18 травня 1944 р. Другого корпусу ген. Андерса в боях за гору Монте-Кассіно в Італії. Приспів до популярної військової пісні того часу починається словами «Червоні маки на Монте-Кассіно/Замість роси пили польську кров». Червоний мак як символ крові, пролитої на полях битв, є також пам'ятним знаком Дня АНЗАК, під час якого жителі Австралії та Нової Зеландії вшановують співгромадян, полеглих у всіх військових конфліктах.

Квітка маку в українській та світовій традиції

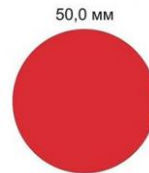
У міфах і фольклорі багатьох народів мак пов'язаний зі смертю і кров'ю. У християнській традиції є вірування, що маки вирости з крапель крові розп'ятого Ісуса Христа, тобто є символом невинно пролитої крові. В українській міфології мак має дуже багато значень. Це символ сонця, безкінечності буття й життєвої скороминущості, пишної краси, волі, гордості, сну, отрути, оберегу від нечистої сили, а також хлопця-козака, крові, смерті. Ця квітка часто згадується в українських народних піснях та думах, особливо козацької доби. Образ маку нерідко символізує козака, що героїчно загинув, боронячи Україну.

Мак як символ пам'яті в Україні

Червоний мак як символ пам'яті жертв війни вперше використано в Україні на заходах, приурочених до річниці завершення Другої світової війни у 2014 році. Дизайн українського червоного маку розроблено за ініціативи Українського інституту національної пам'яті та Національної телекомпанії України; автором символу є харківський дизайнер *Сергій Мішакін*. Графічне зображення є своєрідною алюзією: з одного боку воно уособлює квітку маку, з іншого – кривавий слід від кулі. Поруч з квіткою розміщено дати початку і закінчення Другої світової війни та гасло.

Такі маки виготовляють з паперу або тканини та розміщують на одязі на лівій стороні грудей, якомога ближче до серця — задля пошани пам'яті 8 млн українців, загиблих в роки Другої світової війни, та 65 млн убитих у світі.

Значок "Мак"
Розмір - 50,0 x 54,0 мм
Матеріал - фетр Folia, товщина 2 мм, 150 г/м²
Застібка - "бабочка"

Червоний 20

Темно-червоний 22

Червоний 20

Чорний 90

Значення для українців сьогодні

Червоний мак став не лише символом пам'яті про минулі війни, але й знаком вшанування сучасних героїв, які віддали життя за незалежність України. Цей символ об'єднує українців у спільному прагненні до миру та вшануванні тих, хто захищав і захищає Батьківщину. Гаслами є «Ніколи знову» та нове гасло: «Пам'ятаємо. Перемагаємо». Ми пам'ятаємо, якою страшною трагедією для українців була Друга світова війна. Ми пам'ятаємо, що агресора зупинили спільними зусиллями об'єднані нації. Ми пам'ятаємо, що той, хто захищає свою землю, завжди перемагає. Ця пам'ять робить нас сильнішими. Вона — запорука неминучості нашої перемоги сьогодні.

06.05.2025 р.

Укладачі:

Ганна ПРОКОПЧУК, завідувачка бібліотеки

Інна ГОРОХОВСЬКА, бібліотекар.